

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

49. szám.

Debrecen, 1926 december 4.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Ami „Dóczyknak”

Beszéd a felsőleánynevelő-intézet volt növendékeinek szövetsége által rendezett orgonahangversenyen.

Rendkívül érdekes jelenség az, hogy a leg híresebb és legrégebb magyar leánynevelő-intézetek közül nemcsak a mi kedves „Dóczyknak”, hanem másokat is — tudomásom szerint még legalább kettőt — röviden és egyszerűen az első nagy igazgatójuk, paedagogarchájuk nevének emleget a becéző köznyelv. A hivatalos használatba nem ment át egyik ilyen elnevezés sem — aktaszerűleg sohasem hívták és ma sem hívják így sem a debreceni „Dóczyt”, sem a miskolci „Tóth Pált”, sem pedig a (fájdalom, ma elrabolt) kolozsvári „De Gerandót” —, de a köztudatba, úgylátszik, kiírthatatlanul belegyökerizett mindahárom.

Fiúintézetek történetében ennek a jelenségnek párját nem igen találjuk. Ezeknél is rég ideje szokás ugyan a személyekről való elnevezés; de ezek a nevek vagy az intézet nagy alapítójának emlékét őrzik (Bethlen-Kollégium stb.), vagy valamely különleges okból kiválasztott heros eponymos-ának, névadó hősének tesznek tisztességet (Fazekas Mihály-főreáliskola stb.), vagy pedig egyszerűen csak azt a prózai költeményt juttatják kifejezésre, hogy az intézet egy magánszemélynek többé-kevésbé üzleti vállalkozása. De oly esetet, hogy egy fiúintézetet Magyarországon akár hivatalosan, akár nem hivatalosan arról az első nagy paedagogarchájáról neveznének, akinek az intézet szellemi egyénisége kialakulásában oroszlanrésze volt — és a magam részéről nem tudok.

Ez pedig, azt hiszem, nem véletlenségből van így.

A magasabbfokú fiúiskolázás hazánkban egyidős a keresztyénséggel, különösen pedig a reformációval. Sok évszázados fája, míg folyton új, meg új sarjakat növeszt, nemes hagyományok ős termő erejű talajában fogózik meg erős gyökereivel. Ezt a talajt számára ismert és ismeretlen nevű úttörők már ősidőkkel ezelőtt megporhanyították s épp ezért az újabb idők

nagy fiú-paedagogarchái — lettek legyen más-különben bármily korszakosak az érdemeik — az első, a legkeservesebb úttörés és talajpuhítás fáradságaitól meg voltak kímélve. A magasabbfokú leányiskolázás története ellenben Magyarországon, mint nagyon jól tudjuk, alig több egy évszázadosnál. A fiúiskolázás hatalmas öreg tölgyéhez viszonyítva tehát leányiskolázásunk, a történelmi alapjai és hagyományai tekintetében mindmáig nem több még, mint egy ifjú, friss, örökzöld repkénytő, amely évről-évre gyorsabb ütemben izmosodik és lombosodik ugyan, de mégis szüksége volt és van egy-egy erős, fehér oszlopra, melyet ő átölelve tartson s melytől nőni és magasba kúszni, nap felé emelkedni segítse. Ilyen oszlopok voltak a magasabbfokú magyar leánynevelés számára annak első nagy, férfi és női paedagogarchái: a Dóczy Gedeonok, a Tóth Pálok, a De Gerando Antóniák. Az ő nemes eszményiségük, törhetetlen szívósságuk, mély és meleg szívük emelte, hordozta és oltalmazta a gyöngé plántát, kezdetben és sokáig azután is csaknem egyedül, közöny és értetlenség, maradiság és rosszakarat ártó és bántó időjárásai közt. Egyéniségük pótolta s majd teremtett iskolájuk számára tradíciót, tekintélyt, hírnevet: csoda-e, ha a nevükkel úgy összenőtt a saját képükre formált iskolájuk, mint az oszloppal a folyondár? Próbáld őket egymástól elválasztani, — oszlopban is, folyondárban is csak kárt teszel.

Azért kívántam erről most itt megemlékezni, hogy szemléletes módon tudjak rámutatni arra, mennyi gyöngéd és odaadó, de e mellett energikus és szívós támogatást kíván ma is tőlünk a leánynevelésünk ügye. A tölgyet hordozza a maga gyökere, a folyondárt nem bírja hordozni egymagában. Az olyan fényes múltú fiú-intézeteket, aminő pl. a mi debreceni Kollégiumunk, vagy a nagyenyedi Bethlen-kollégium, valósággal tradícióik tartják — s mindkettőnek az életében csak az imént volt s van részben ma is alkalmunk látni azt a magasatosan szép jelenséget, hogy válságossá lett helyzetükben mint válnak számukra a tradícióik életfakasztó, megmentő erővé. Ellenben a leány-

nevelésünk számára az ilyen éltető tradíciók megteremtése, illetőleg megedzése és földuzzasztása még a mai nemzedékünkre vár. Amit a Dóczy Gedeonok megkezdettek, annak folytatódnia kell, ki kell tágulnia egy egész társadalom érzésével és munkájával. A mi felsőleánynevelő-intézetünk volt növendékeinek és barátainak szövetsége éppen ezt akarja. Új oszloppá akar válni a folyton terebélyesedő szent folyondár számára, hogy sok szív egybezendülésével és sok kéz összefogásával, a hála, a hűség és az áldozatkészség nagy emberi és keresztyéni alaperenyeinek tömegvonzásával pótolja, folytassa és erősítse egy kedves névnek feledhetetlen, de hiába! — mégis csak folyton vékonyodó és halkuló varázsát és hordozó képességét.

A felsőleánynevelő-intézetünket támogató társadalmi Szövetségnek ez az elszánása azonban a hálás és hű szívek tevékeny és toborzó áldozatkészségén kívül még valami egyebet is jelent. Több ez az egyszerű támogató készségről, mert ez hitvalló bizonyoságtétel. Ez a Szövetség, a maga megalakulásával, létevel és munkásságával, amellel tett és tesz folytonosan hitet, hogy van ennek a mai magyar társadalomnak, Debrecenben és egyebütt, egy erőteljes, öntudatos, compact csoportja, amelyiknek a számára *nem mindegy az*, hogy milyen lesz a holnap magyar asszonya. Van egy csoportja a mai magyar társadalomnak, amelyik nem szégyel nyíltan kiállani ama meggyőződése mellett, hogy az emberi és különösképen a női műveltségnek mélyebb és erősebb alapjai kell, hogy legyenek felszínesen összehordott ismeretek, művészmesterségek, kézügyességek mozaik- és pávafarkszerű csillogásánál; hogy a nőiség lényege nem az ösztöniség hiánytalan és puha kitenyésztése és nem a testnek, sőt egyenesen a húsnek kirakatos kultusza; hogy csak a bölcsődal hallatszik az égbe, de nem a tánczene is; és hogy egyetlen imádkozó és dolgozó magyar anya — kivált, ha emellel még szolid, komoly tanultsággal és műveltséggel is rendelkezik — többet tehet Magyarországot feltámasztásáért, mint ezrei és tizezrei azoknak az úgynevezett magyar nőknek és úgynevezett nőknek, akik a hozzájuk méltó férfiakkal együtt azt hiszik és akarják elhiteni magokról, hogy az élén állanak a mai magyar társadalomnak; holott csak a felszínén úsznak, mint vizen a szemét.

Ilyen ósdi meggyőződéseik vannak ennek a Szövetségnek, amely erősíteni, a jogosult fejlődés egy még magasabb fokára emelni s ennek megfelelő szép, új, egészséges és kényelmes köntösbe akarja öltöztetni a „Dóczyt“, a mi Dóczynt. Nem bánja, ha ez ósdi meggyőzések miatt kikacagják. Ettől a kacagástól nem fél, mert egészen más az, amitől fél: az az ősi, örökérvényű, rettenetes istenítélet, amely, amióta először dördült meg az Ézsaiás próféta szavaiban, azóta beh sokszor betelt és megvalósult már egy-egy pusztuló nemzetnek és társa-

dalomnak nőiességükből kivetkezett, divatbábbá és gyönyörjátékszerré aljasodott asszonyai és leányai fölött: „És szól az Úr: Mivel Sion leányai felfuvalkodtak és felemelt nyakkal járnak, szemekkel pillognak és aprókat lépve járnak... megkopasztja az Úr Sion leányainak fejtetőjét... eltávolítja az Úr az lábait... ékességét... a fülönfüggőket, a karpereceket... a jóillattartókat... a gyűrűket... az ünneplő ruhákat... a tükröket, a gyölesingeket... és lesz a balzsamillat helyén bűz, az öv helyén kötél és a felfodrozott haj helyén kopaszság, a szép köpenynek helyén zsákruha és a szépség helyén homlokra süttött bélyeg...” (Ésa. 4:17—25.) ...és mindez ugyanakkor lesz, amikor a nemzet „férfiai fegyver által hullnak el és vitézei harcban; és sírnak és gyászolnak kapui és ő elpusztítottván a földön ül“ (U. o. 26—27. versek.)

A mi Szövetségünk *ettől* fél csak, nem a világ gúnyjától. Tehát csak az Istentől fél, embertől és az emberben lakó ördögtől nem.

A hugenotta nők csodálatos és utolsó betűjéig igaz „arany legendájának“ van a sok közt egy szívetrázóan szép vonása és emléke. Azok közül, akik református keresztyén hitüknek bátor megvallásáért és el nem hagyásáért a dél-franciaországi Constance-bástyatorony öles falai közé, szennyes, hideg, egészségtelen kazamátáiban voltak évekig, sőt évtizedekig elzárva, valamelyik esetlen, de energikus kézvonásokkal, rossz helyesírással, de tökéletes hittel odakarcolta börtönük penészes falára ezt még ma is ott látható felírást: REGISTER (így!) = „álljatok ellen!“

A mi Szövetségünk a Dóczy falára is ezt szeretné lángbetűkkel felírva látni. Magyar leányok, magyar asszonyok: legyetek hitvallói református keresztyén neveteknek — álljatok ellen! Álljatok ellene annak a szellemnek, amely kirakatba helyezett testeteken keresztül akarja megrontani lelketeket és lelketeken keresztül hazátokat! Álljatok ellene annak a szellemnek, amely nem Krisztusban, hanem Béliálban hirdeti és követeli egyenlőnek és egyenjogúnak a nőt a férfival! Álljatok ellene az ördögnek és elfut előle! — Magyar leányok, magyar asszonyok: divatok jönnek és divatok mennek, egyik modern örület a másik után kavargog le oda, ahonnan felkavargott és ahová való: a pokol fenekére; forró és színes vérálmok illannak el a szemübe, keservet és undort hagyva maguk után és bódító szépségű testek lesznek korai sírok fenekén férgek gyors martalékává: csak egy marad meg mindörökké — az, amit az Isten ígéje az asszonyok igazi ékességének nevez — „a szívnek elrejtett embere, a szelid és csendes lélek romolhatatlanságával, ami igen becses az Isten előtt“ — mert gyermeke, mert megváltottja, mert képmása!

Révész Imre.

Iskola

Középiskolai problémák.

Nagy Miklós szeghalmi gimn. igazgató előadásából.

III.

Beszéljünk a harmadik fontos problémakorról, az iskoláról, mint intézményről.

Nekünk tanároknak, sajnos, nem fölösleges állandóan hangoztatni, hogy az iskola tulajdonképpen csak külső keret, aminek tartalmat, szint és életet tulajdonképpen a tanár ad. Nem fölösleges különösen azért, mert azt látjuk, hogy korunk reformtörekvései az iskolatípusok és tantervek megállapításában merülnek ki. Pedig ezek a külsőleges reformok a tanárkérdés megfelelő rendezése nélkül eredményre nem vezethetnek. Azt nevezem éppen tanügyi romanticizmusnak, amikor iskolák és tantervek ragyogó aranyrámájába értéktelen reprodukciót akarunk illeszteni s azt hisszük, ezzel tökéletesen megoldottuk az iskolakérdést.

De még ennek a keretnek a megállapításánál is sok tévedésre lehet rámutatni. Hiszen ezen a téren legtöbbször ötletszerű, adhoc intézkedéseket találunk s szinte azt lehet mondani, hogy iskolatípusok és tantervek divat szerint tűnnek fel és tűnnek el a láthatáron.

Mindenekelőtt szükséges volna az Imre Sándor által régen hangoztatott egységes köznevelési törvény megalkotása. Ebben a törvényben meg kell állapítani, hogy a 4 éves gyermektől kezdve a 24 éves fiatalemberig milyen iskolafajokat kell szervezni a helyes nevelés keresztülvitele érdekében. Hozzuk ezeket az iskolákat egymással szerves összefüggésbe, szolgáljanak ezek egy nagy közös célt s akkor nem fognak a magyar iskolák, mint ma: összefüggéstelenül, izoláltan, rendszer nélkül egymás mellett állani. A lehető legkevesebb fajta iskolát csináljuk, hogy a gyermek ne legyen helyi és gazdasági körülmények által a rendelkezésre álló iskolatípus szerint kötve a pályaválasztásnál. Vigyázni kellene arra, hogy iskolát csakis jót, vagy semmilyen sem kell csinálni.

Ha meggondoljuk, hogy az iskolázás célja csakis az lehet, hogy a nemzet részére minden tekintetben és minden területre értékes polgárokat neveljünk, a társadalom tagozódása természetes feleletet ad a szükséges iskolatípusok szervezésére is. A társadalom három nagy természetes rétegre tagozódik. Az alsó rétegbe tartoznak a munkások, földművesek, falusi kisiparosok és kiskereskedők, szolgák, szóval azok, akiknek tevékenysége mechanikus jellegű. — A katonaság legénységi állományával hasonlítható össze ez a réteg. A középső réteg az alacsonyabb kategóriájú. Itt is erős még a mechanikus jelleg, de már önálló, iniciatív szellemi tevékenységet is várunk tőlük. Ide sorozhatók a középbirtokosok, gyárak munkavezetői, jobb városi iparosok, kereskedők, kishivatalnokok,

a bürokrácia végrehajtó szervei, körülbelül azok, akiktől ma az érettségivel egyenrangú bizonyítványt követelünk. A felső réteg a tisztikar, azok, akiket egyetemi végzettségűeknek nevezünk. Ennek a három kategóriának a nevelésére háromféle iskola kell: alsó-, középső- és felsőfokú iskola. Természetesen mindhárom iskola kettős tagozású lenne, az egyik az általános műveltségi, a másik a szakműveltségi részt adná meg a tanulónak. Aki az alsó kategóriában akar maradni, az alsófokú általános és az alsófokú szakiskolát végezné el. A középső kategóriára nézve az alsó- és középső fokú általános és a középső fokú szakiskola képesítene. Végül a felső kategóriának a három általános iskolát és a felsőfokú szakiskolát, az egyetemét kellene látogatni. Az általános műveltséget adó iskolák differenciálására az alsó- és középső fokon nem is lenne semmi szükség, úgy, hogy az iskolatípusok differenciálódása csak a tanuló 14, 15 éves korában következne be.

Az így átszervezett iskolákat közelebb lehetne hozni az élthez s ezáltal közelebb lehetne hozni a közönség szívéhez. Mert bizony a társadalom, a szülők ma nem látják az iskola és az élet kapcsolatát. Nem érzik, nem is igen érezhetik, hogy az iskola az életre készít elő. Bizonyítványgvárnak tekintik. Ezért a szülői ház és az iskola sokat panaszott antagonizmusa. S ezt az antagonizmust nem tudjuk másképpen megszüntetni, csak ha számolunk az élet követelményeivel. Nekünk is be kell látni, hogy a szülői ház és a társadalom támogatása nélkül meddő marad még a legkiválóbb nevelői munka is. Ha azután a társadalom mellénk áll, bizonyára az államtól részünkre jutó mostoha bánásmód miatt sem lenne okunk panaszkodni.

Az egységes köznevelési törvény megakadályozná egyes iskolatípusok ötletszerű forszírozását. Például egyformává tenné a mai polgári iskolát és a mai középiskolát négy alsó osztállyal. Hiszen a 10—14 éves gyermek szellemi szükséglete igazán olyan egyforma, hogy nehéz megérteni részükre 3—4 iskolatípus megteremtését.

Nekünk középiskolai tanároknak tiltakozni kell a középiskolákra emelt vádak ellen. A kultuszminisztérium fejfogása nyomán a közvéleményben is kezd gyökeret verni az a tévhit, hogy a Magyarországon túltengő lateiner-szellem kifejlesztése a középiskolák, a gimnáziumok bűne. S most a lateiner-szellem kiölése érdekében gimnázialis típusú középiskolákat próbálják elsorvasztani. Mert csak ezzel lehet megmagyarázni, hogy a legutóbbi évek költségvetéseiben középiskolai célokra szinte egy krajcár beillesztését sem találjuk. Pedig ha meggondoljuk, hogy sok gyarkorlatiasabb szellemű országban kevesebb lélekszámra esik egy középiskola, mint nálunk, akkor belátjuk, hogy nem az iskola, hanem a magyar közélet speciális

szervezetében van a lateinerizmus túltengésnek az oka. Ha a magyar gazdasági, ipari és kereskedelmi életben biztos és jó elhelyezkedést fog találni a középiskolát végzett fiatal ember, akkor majd nem is fog irnoknak és díjnoknak elmenni. Az iskolától félni különben sem szabad. Az általános polarizáció elve itt is, mint mindenütt, érvényesül. Az élet, a maga elhelyezkedési lehetőségeinek kitermelésével szabályozni fogja úgyszólván a pályaválasztást. Attól meg ne ijedjünk meg, ha gimnáziumi érettségi bizonyítvánnyal rendelkező iparosaink és kereskedőink lesznek. Különben erőszakkal tolul az ember nyelvére annak a megemlézése, hogy a gimnáziumok elsorvasztásával sehogyssem fér össze az egyetemi intézmények tulságos favorizálása.

Jó volna őszintén és igazságosan tisztázni a középiskolai tanárság álláspontját a kormány kulturpolitikai programjával szemben is. Ismét különösen azért, mert állítólag a mi rovásunkra a polgári iskolák nagyarányú kifejlesztése van tervbe véve. Pontos adatokról nem számolhatok be, hiszen közoktatásügyi kérdésekben manapság teljes tájékozatlanságban szokás bennünket tartani, de beszélnek fantasztikus ujsághírek 500, sőt 900 polgári iskola szervezéséről. Természetesen a középiskolai tanárság nem lehet ellensége semmiféle iskolaalapításnak. De amikor a középiskolai tanárság minden jogos kérését hallgatással mellőzi, amikor szertáraink, könyvtáraink, felszereléseink pótlására egy fillér sem jut, amikor anyagi eszközeink hiánya miatt rövidesen tényleg nem fogunk tudni a követelményeknek megfelelni, akkor kötelességünk felhívni a kormány figyelmét arra, hogy a tervezett néhány száz polgári iskola felállítása ma Magyarországon fizikai képtelenség. Elsősorban is: aki a magyar vidék kultúréhségét ismeri, tudja, hogy ma nem az 5, de még a 10.000 lakosú falu sem tud egyedül egy polgári iskolát tanulóval ellátni. Másodsorban: egy jó polgári iskola felépítése és berendezése legalább 2 milliárd koronába kerül. Harmadsorban: minden polgári iskolához kell legalább 6 tanár. Honnan veszi a kormány mindezeket? Félő, hogy a hivatalos program keresztülhajszolása tanügyi csődre fog vezetni, mert lesznek elhanyagolt középiskoláink és tökéletlen polgári iskoláink s a közönség, mert egyik sem tudja igényeit kielégíteni, az iskolából fog kiábrándulni.

✱

Ha az iskolának az egyházhoz való viszonyát vizsgáljuk meg, ott is sok megbeszélendő problémát találunk.

Közel 400 esztendeje a református középiskoláké volt a vezető szerep a középiskolai oktatás területén. Ma, mi tagadás, lassan kezd kicsúszni kezünkől a vezetés. És ennek nemcsak anyagiakban kell keresni az okát. Igaz, hogy a tanító szerzetesrendek vagyoniilag sokkal előnyösebb helyzetben vannak, mint mi, igaz, hogy a családtalan szerzetes tanárok szinte

minden gondtalan percüket iskolájuk felvirágoztatására fordíthatják. Igaz, hogy a református középiskolák hatalmas alapítványai eddig minden rekompensáció nélkül feküsznek hadikölcsönkötvényekben, igaz az is, hogy a református középiskolák a mindenkori közoktatásügyi kormányzat mostoha gyermekeinek érezhetik magukat, — de hiszen a régi református középiskolák sem fényes anyagi helyzetük segítségével szereztek meg vezető pozíciójukat. Kell tehát valami belső változást is keresni, ami miatt, ha nem orvosoljuk, tényleg rövidesen versenyképtelenek leszünk a jól felszerelt és nagyszerűen vezetett szerzetesi iskolákkal szemben. Pedig a református középiskoláknak van valami behozhatatlan potenciális energiájuk a szerzetesi iskolákhoz viszonyítva, éppen a családi életet élő tanáraiknak a való élettel meglévő szorosabb kapcsolata révén.

Úgy hiszem, ezt a belső változást nem is nehéz megtalálni. Régen, de még 30—40 év előtt is, minden középiskola dédelgetett kedvence volt a fenntartó református egyháznak. Az iskolát igazán az egyház veteményes kertjének tekintették, az egyháztalagok büszkének voltak gimnáziumukra, ahol nagyapák és unokák derék, okos, jellemes emberekké nevelődtek, a lelkipásztorok erős és nélkülözhetetlen segítő-társakat találtak tanárban és iskolában egyaránt s a református tanár tudományos vértetzel ellátott hívő harcosa volt egyháznak. Alapítványok egész tömege tanúsítja, hogy az iskola, a diákság édes gyermeke volt az egyháznak.

Ma nagyot fordult ebben a tekintetben a világ. Nagyot fordult, mert ma már sem az iskolában, sem az egyházban nincs meg az az erős hit, hogy az iskola az egyháznak integráns alkotórésze, virágzásának, boldogulásának nélkülözhetetlen feltétele. S ha kényes dolog is, meg kell említeni, hogy ennek a változásnak az oka elsősorban a református egyházi élet meggyengülése. Megszűnt a református élet régi elevensége, elveszett a kálvinista öntudat régi intenzitása. A presbiteri gyűlések kicsinyes anyagi érdekek küzdőterévé lettek. A legtöbb presbiterium minden iskolaügyet bizonyos anti-pátiával kezel. Az iskolát nem édes gyermeknek, hanem tehernek érzik. De mi, tanárok, is hibások vagyunk. Belőlünk is hiányzik a régi református tanárok erős hite. Egyházunknak nem vagyunk mi már harcos katonái. Ha a dolgokat hagyjuk tovább fejlődni, félő, hogy a szakadék egyház és iskola között mindjobban távolul s végül áthidalhatatlanná válik.

Egyszerű módja volna az orvoslásnak. Csak a súrlódási felületeket kell kiszedni egyház és iskola közül. Helyezzük a magyar református középiskolákat egységes központi vezetés és irányítás alá. Intézze egy központi bizottság a református középiskolák összes szellemi és anyagi ügyeit. A jó Isten adott nekünk, magyar refor-

mátusoknak, kiváló, értékes pedagógusokat, akiknek kezében úgy az iskola, mint a tanár és a diák ügyei jobb helyen lennének, mint a mai presbiteriumok kezében. Az országos középiskolai felügyelő, a mellé beosztott néhány segítőerővel, ha kezükbe megfelelő jogkört adunk, esetleg az erdélyi református középiskolák előjáróságához hasonlatos bizottság segítségével bizonyára erőteljesen és eredményesen tudná vezetni a magyar református középiskolák ügyeit. Ez a bizottság még a tanterv módosításának a jogát is kérhetné magának a törvény keretein belül. Mert bizony nem lenne hátrányos, ha angol mintára a felekezeteknek egy kis szabad mozgás biztosítanék az állami tantervek minimális követelményeinek megállapítása mellett.

(Folytatjuk)

Irodalom

Baltazár Dezső és Hegedüs Lóránt a Bibliáról írtak komoly és megszívlelendő sorokat a „Könyvek világa” első számában, mely vállalkozásról már megemlékeztünk lapunk egy régebbi számában. A karácsonyra készülő második szám 16 oldalon majdnem ötven könyvet és írókat ismertet és értékelt és ezzel megkönnyebíti azoknak a dolgát, akik nem tudják, hogy milyen könyveket vásároljanak karácsonyi ajándékkul. A második szám december 18-án jelenik meg, ebből a számból már nem lesz mutatványpéldány, hanem csak azok kapják meg, akik december 15-ig elküldik előfizetésüket Tahitótfaluba, a Sylvester-nyomdának. — A „Könyvek világa” előfizetési ára egész évre csak 15,000 korona.

Sylvester bibliai kézikönyve. Összeállította Czeglédy Sándor. II. kötet. Az újszövetségi szent irodalom. Sylvester-kiadás. Kis 8°. 100 lap. Az első, ószövetségi kötetet íme gyors ütemben követi a nem kevésbé égető szükségletet betöltő második. Mindaz, amit az elsőről írtunk, erre is áll: a legtudományosabb megalapozás mellett teljesen népszerű feldolgozás, kedvesen és könnyen folyó szép magyar nyelvezet s az egészét átítató végtelenül meleg és tiszta, férfias bibliai kegyesség teszi roppantul értékessé. — Csak azt sajnáljuk, hogy bizonyos nagyon fontos, elemi kritikai kérdésekre itt a kiváló szerző egyáltalában nem tartotta szükségesnek kiterjeszkedni (amit pedig az ószövetségi részben nagy haszonnal és tanulsággal megtett). Nem tudjuk, a hallgatás csakugyan a legépitőbb magatartás-e ezekben a kérdésekben! Több helyt túlságosan szűkszavúnak találjuk az egyes újszöv. iratok tartalmi ismertetését és elemzését is. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy ezt a kötetet kisebb lelkesedéssel üdvözöljük s kevésbé melegen ajánljuk, mint az első.

ri.

Takarékpénztári csekkszámia 43,916.

Halottaink

Faragó Béla, az Országos Tanítói Arvaház igazgatója, november 24-én elhalt. Életét páratlan szorgalom, munkabírás, egyházunk iránti meleg ragaszkodás tette nemessé. Temetése Kecskeméten ment végbe az egész város részvéte mellett.

Löke Sándor, a kisigmándi gyülekezet nemrégiben megválasztott ifjú lelkésze, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt, mielőtt még állását elfoglalhatta volna. Az Úr adjon vigasztalást a fájó szíveknek!

Különfélék

Egyházkerületünk főgondnoka, gróf Degenfeld József úr, még mindig gyöngélkedik ugyan, de nála valóban csak a test erőtelen. Érdeklődése az egyházi ügyek iránt állandó s úgy az egyházkerületi, mint a konventi ügyekben szorgalmasan intézkedik, gazdag tapasztalataival és magában álló ügyismeretével irányt szabva az ezen feladatokkal foglalkozóknak. Ha van ember, akit a „pótolhatatlan” jelző megillet, ő bizonyára az.

Az egyházkerületi közgyűlés második napján rendes szokás szerint a kollégiumi ügyek tárgyalása volt az első. Az igazgatótanács előterjesztéseit, amelyeket — ez alkalommal utoljára — dr. Kun Béla egyházkerületi tanácsbíró terjesztett elő, csaknem hozzászólás nélkül fogadták el. Ezek közt különösebben a dadai haszonbérlok halasztás iránti kérelme tartható különösebb érdeklődésre számot, mivel hogy a kollégiumi gazdálkodás bázisa ez a kétezres holdas birtok. A gazdasági tanács alaposan megfontolt s minden eshetőséggel számot vető javaslatot terjesztett elő, amely a Kollégium érdekeinek szemelött tartása mellett arra is tekintettel van, hogy a haszonbérlok a nehéz gazdasági év után lélekzetvételhez juthassanak. A gazdasági tanács javaslatát az igazgatótanács is magáévá tette s a közgyűlés is egyhangúlag elfogadta. Reméljük, hogy most már a haszonbérlok mindegyike pontosan eleget fog tenni a vállalt köteleességeknek, mert azok elmulasztása esetén további engedékenységek a Kollégium érdekeinek sérelme nélkül aligha lehetne helye. Hasonlóképpen változatlanul fogadtattak el az egyházkerületi pénzügyi bizottság javaslatai, amelyeket Maklár Károly lelkész eljegyző terjesztett elő. Ezek közt különösen nagy érdekű az a határozat, mely szerint az egyházkerület egy milliárdnyi kölcsön kamatát és törlesztését vállalja magára a debreceni leányiskola építésének biztosítása érdekében. Az egyházkerületi közigazgatási adó, amely eddig bűzában volt megállapítva, lélekszám szerinti

8 fillérről 4 fillerre szálittatott le, de ezzel a mértékkel az 1927. év első felében is fizetni kell. A Theologiai Szemlére előfizetést minden egyházközségi paróchiális könyvtár köteleességévé tette a közgyűlés. Őszintén óhajtjuk, hogy az előfizetési díjakat mindig pontosan és előre meg is kapja az érdemes vállalkozás. Nagyobb érdeklődést keltett Andrassy Kálmán egyházker. tanácsbíró indítványa a közigazgatás egyszerűsítése árgyában, amelyet több egyházmegyének hasonló irányú felírásával együtt vettek tárgyalás alá. Andrassy Kálmán hosszabb és nagyérdékű beszéddel okolta meg indítványát, kijelentvén, hogy ő maga is tudja, hogy annak elfogadása most nem következik be, de úgy gondolja, hogy ennek a kérdésnek napirenden tartása fontos azért, hogy mások is töprengjenek e nagyfontosságú kérdés felett s így jusson az eszme közelebb a megvalósuláshoz. Pappszász József e.-m. gondnok az egyházmegyei feliratok magyarázatául szólalt fel. Ő is kijelentve, hogy a tett javaslatokhoz nem ragaszkodnak, de szeretnék, ha meg lehetne találni az olcsóbb és egyszerűbb igazgatás módját. Vas Mihály volt esperes pedig az önbiztosításra vonatkozó mozgalom történetét ismertette. A közgyűlés, legnagyobb tisztelettel a javaslattevők jószándéka iránt, mellőzte a javaslatokat, különösen azért, mert a kívánt egyszerűsítés a most érvényben levő egyházi törvények fennállása alatt a törvénnyel ellenkeznek s mert a javasolt takarékosági módok mindegyike meg volt már próbálva s nem bizonyult eredményre vezetőnek. Mindenesetre helyes azonban ezeket a kérdéseket napirenden tartani s kiváltképpen méltó a törvényhozó figyelmére az a törekvés, hogy az adásvételek, kölcsönök, díjlevelek s más ilyen merőben adminisztratív természetű határozatok, hacsak valamely különös elvi kérdést nem érintenek, közgyűlésen kívül is elintézhetők legyenek. — A tanügyi és népiskolai ügyek, a magyar református segélyegylet közgyűlése és az egyes egyházakból felérkezett, megerősítést váró határozatok jóváhagyása volt még a közgyűlés tárgya, melynek végén Török Imre esperes mondott köszönetet az elnökségnek a gyűlés tapintatos vezetéséért.

Az egyházkerületi bíróság elé tartozó ügyek legnagyobb részében az egyházmegyei bíróság ítélete hagyatott helyben. Volt azonban változtatás is, pl. az egyik biharugrai tanító fegyelmi ügyében, ahol a kerületi bíróság az elsőfokú büntetést kiszabta, úgyszintén a kisári lelkész ügyében, akit ez a bíróság elmarasztalt s kötelezett a komádi előző lelkészválasztás költségeinek megtérítésére. A második komádi lelkészválasztás ügyében a bíróság megerősítő ítéletet hozott s így remélhetjük, hogy ez a sok ellentétet előidézett ügy most már nyugvópontra jut az egyházközség békéjének és egyetértésének biztosításával. A megerősített lelkész eddigi érdemes szolgálata alapján bizvást remélhetjük,

hogy az ő működésének megkezdésével minden ellentét megszűnik.

Dr. Magoss György debreceni polgármestert, egyházkerületünk kitűnő tanácsbíráját, a Tisza István Tudományegyetem tiszteletbeli doktorrá fogja avatni.

Konyáron harangszentelés volt november 28-án. Az ünnepélyes alkalommal az egyházmegye ékes szavú esperese, F. Varga Lajos hirdette az ígét.

Gróf Bethlen István miniszterelnök Debrecenben töltötte november 27-ét és 28-át. Bár a miniszterelnök ez alkalommal egyszersmind mint Debrecen város egyik képviselőjelöltje járt itt, látogatása mégsem volt merőben politikai természetű, amintnogy fogadásában sokan vettek részt olyanok is, akik más politikai párthoz tartoznak. Ez alkalommal történt ugyanis részére a város ünnepélyes közgyűlésén a diszpolgári oklevél átadása. A törvényhatóság ünnepi szónoka dr. Baltazár Dezső püspök volt, kinek megragadó szépségű beszéde általános nagy hatást keltett s alkalmat adott arra, hogy Rákosi Jenő, aki nemrégiben pedig elég támadó tónusban írt Baltazárról, a Pesti Hirlap vasárnapi vezércikkében foglalkozzék e beszéddel; szóról-szóra közli annak egyik részletét s Debrecen himnuszának nevezvén, Baltazárról és Debrecenről egyaránt a legnagyobb lelkesedés hangján ír. Vasárnap reggel meglátogatta a miniszterelnök az egyetemet, melynek kapujában Lencz Géza prorektor fogadta, a rektori hivatalban pedig az egybegyűlt tanárok élén Illyefalvy Géza rektor üdvözölte. Itt az egyetem központi épületének ügyéről esett szó s megígérte a miniszterelnök, hogy az egyetem tiszteletbeli doktorai közé avatása céljából január derekán jön Debrecenbe. Majd dr. Baltazár püspök kalauzolása mellett megtekintette a kollégiumi épületet és különösen az anyakönyvtárt. A klinikai telepek és a gazdasági akadémia megtekintése után fogadta az ORLE küldöttségét s a református tanítók országos egyletének küldöttségét. Amaz a Kálvineumra, emez a református tanítók szeretetházához kérte a miniszterelnök támogatását, aki a legnagyobb jóakarattal ígérte meg azt. A képviselői programbeszédhöz, melyet a Bika-szálloda nagyertermében hallhatott, aki befért, minket kettő érdekel. Az egyik az a poétikus bevezetés, amelyben azt magyarázza, hogy miért jött ő éppen Debrecenbe s a felelet egyik, nyomatékosan előtérbe állított része az, hogy ő is, meg Debrecen is református. A másik a vallásfelekezetek közötti viszonyról szóló rész, ahol azt mondja, hogy az egyenjogúságnak nemcsak papíron, hanem valóságban is meg kell lenni s ennek egyik eszköze, hogy az egyházak szolgálói kapják meg a megillető javadalmat, miért is a korpótlék folyósítása meg fog történni.

Nagyfontosságú esemény a Bethánia-Egylet életében. A Bethánia-Egylet abból a célból, hogy református tagjait és ev. tagjait külön-

külön saját egyházuk hitvallásának szellemében nevelhesse s őket egyházuk munkájának jobban felajánlhassa, református tagjai részére Szikszay György-Szövetség címen, ev. tagjai részére Bárány György-Szövetség címen országos református, illetőleg ev. alosztályt szervezett. Ez alosztályokban az egyesület rendszeres munkát óhajt kifejtetni atekintetben, hogy tagjainak ismereteit, egyházuk hitigazságai, történelme, szervezete, jelen helyzete és feladatai terén kiszélesítse és kimélyítse bennük egyházuk iránt az imádkozó felelősségérzetet s a szolgálatkész szeretetet felébressze. Az egyesület végcélul azt tűzi ki, hogy egyes helyi csoportjai felekezetiük szerint külön-külön csoportokat képezzenek s az országos kötelék, valamint a helyi föderációk csak összefoglaló szervként szolgáljanak. A tervezett részletes intézkedések valóban alkalmasak arra, hogy a kitűzött cél minél alaposabban elérhető legyen s úgy az egyesület, mint annak országsszerte fennálló keresztyén (C. E.) szövetségei egyházaik számára mind több áldást jelenthessenek.

Keresztyén Ifjúsági Egyesületek országos nagygyűlés alkalmából a következő ünnepélyek és gyűlések tartainak Budapesten: December 7-én, kedden este megnyitó ünnepély a Deák-téri evangélikus templomban. Előadást tart dr. Ravasz László református püspök. Énekel a Goudimel énekkar, Csertán László énekművész. 8-án reggel ifjúsági titkárok értekezlete, bevezetik: dr. Victor János, Töltéssy Zoltán. Fél 12 órakor cserkészértekezlet. Délután 4 órakor KIE. hivatalos gyűlés, utána az új nemzeti bizottság gyűlése. Bezáró ünnepély este 6 órakor a Kálvin-téri református templomban. Beszélnek dr. Raffay Sándor ev. püspök és Muraközy Gyula református lelkész, gazdag program keretében. Vidéki képviselők december 7-én d. u. 5 óráig érkeznek meg.

A **Keresztyén Ifjúsági Egyesület** vallásos délutánja vasárnap ment végbe Ondód—Kádárdülön, szép érdeklődés mellett. A Keresztyén Ifjúsági Egyesület vezetősége időt és fáradságot nem kímélve, dolgozik azért, hogy az ige által minél több lelket megnyerjen az örökkévalóság számára. Ez a délután is ezt a célt szolgálta.

Adventi vallásos délutánok voltak Debrecenben november 28-án a Kossuth-utcai és Ispotály-templomban. A Kossuth-utcán dr. Erdős Károly lelkész-képző-intézeti igazgató tartott alkalmi biblíamagyarázatot, az Ispotályban pedig dr. Révész Imre lelkész. Mindkét helyen szavalatok, ének- és zeneszámok tették változatosabbá az estély műsorát. Mindkét helyen a perselypénz a szegény gyermekek karácsonyi felruházására fordított. — A Kossuth-utcai templomban advent második vasárnapján dr. Lencz Géza egyetemi tanár tart biblíamagyarázatot, Szele György lelkész imád-

ságot mond és bibliát olvas, szólót énekel Szabó Lajos énekvezér, szaval Barcsa József hittanhallgató. Adományokat a karácsonyi felruházásra gyűjtöttek.

Doktorrá avatás. Dancsházy Sándor református lelkész, a „Vasárnap” debreceni gyülekezeti lap felelős szerkesztőjét, a Tisza István Tudományegyetem hittudományi doktorává avatta. Szívvel gratulálunk!

Hatalmas protestáns konferencia Budapesten. Mint a Mustármag c. lap novemberi számából értesülünk, 1927 augusztus 8—14-ig a keresztyén szövetségi (C. E.) mozgalom európai kongresszusát Budapesten tartja. A főváros legnagyobb termeiben tartandó gyűléseken nemcsak a megszállott területek protestánsai fognak nagy számmal megjelenni, hanem az összes európai nemzetek is képviselve lesznek. Különösen a német és angol keresztyénség, valamint a finn és eszt testvérnépek fogják nagyobb számmal képviselőiket elküldeni. Ugyanekkor a lapszámban több, mint 40 oldalon át 24 képpel illusztrált, rendkívül érdekes és gazdag ismertetést találunk a folyó év júliusában Londonban lezajlott óriási méretű C. E. világkonferenciáról, melyen a rendező angol nép meleg rokonszenve a magyar kiküldötteknek igen kiváló szerepet juttatott. A Mustármag c. száma 6000 koronáért bárki által megrendelhető a lap kiadóhivatalában (Budapest, VIII., Gyulai Pál-u. 9.)

Templomavatás volt november 21-én Nagylétán. A templomavatás felekezeti különbség nélkül örömmünnepe volt az egész községnek. Részt vett az avató ünnepélyen dr. Baltazár Dezső püspök is, akit Vértés község határában lovas bandérium fogadott. Az istentisztelet 9 órakor kezdődött, melyen dr. Baltazár Dezső püspök hirdette az ige istentisztelet után a különböző felekezetek és testületek küldöttségeit fogadta Baltazár püspök. Délben közebéd volt, délután pedig a Kálvinuem javára vallásos délután, melyen Kiss Ferenc egyetemi tanár tartott alkalmi beszédet.

A **Templomegyesület** hitvédelmi szakosztálya december 3-án, pénteken tartotta rendes gyűlését az oratóriumban. Előadó volt Peleskey Sándor püspöki segédlelkész.

A **református papnég** szövetsége Budapesten konferenciát rendez a csonka hazában élő összes református papnég részére. Jelentkezni lehet december 20-ig dr. Ravasz Lászlónál, Budapest, IX., Báday-u. 28. Bejelentendők a vendégszállás igénybevétele, csak a közebéd igénybevétele, vagy az ezek nélküli részvét. Akik 20-ig nem jelentkeznek, nem tarthatnak igényt szállásra és ellátásra. Kívánatos lenne, hogy minél többen hallanák meg a hívogató szót, nemcsak a megcsonkított haza, de az elszakított részek területén is.

Kun József késműves és műköszörős, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

A MEKDESz. szegedi konferenciája nov. 27—28. napjain folyt le nagy érdeklődés mellett. Előadók voltak dr. Victor János, Muraközy Gyula, dr. Illyés Endre. A kétnapos konferenciát, mely lelkiekben gazdag aratást nyújtott, vasánap este szeretetvendégség rekesztette be.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
2976—1926 szám.

Körlevél.

Nagytiszeletű Esperes Úr!

A bölcs vezetése alatt álló egyházmegye összes lelkészeit és presbiteriumait érdeklően mihez tartás végett közlöm, hogy legutóbbi egyházkerületi közgyűlésünk a díjlevelek pengő-átértékelésével foglalkozó 207—1926. sz. egyetemes konventi határozat tárgyában a következő határozatot hozta:

„Egyházkerületi közgyűlésünk intézkedés szükségét nem látja fennforogni, mivel a pénzügyrendszer változásával kapcsolatosan esetleg szükséges javadalomértékelési változtatások az egyházközségek jogkörébe tartoznak. Az esetleg feimerülő vitás kérdések közigazgatási bírói úton lesznek eldöntendők“.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1926 november 29.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

2960—1926. szám.

Körlevél

a kebelbeli összes egyházközségek lelképásztóraihoz és az egyházmegyék espereseihez.

Egyházkerületünk 233—1926. sz. határozata értelmében sürgősen felhívom a Nagytisz-

teletű Lelkész urakat, hogy *amennyiben ezt még eddig nem tették volna.* a folyó év hátralevő részében akár a rendes istentisztelet, akár külön e célra rendezett vallásos ünnepély keretében mulhatatlanul emlékezzenek meg — e kettős jubiláris esztendőre (gályarabok szabadulásának és a nagy De Buyer A. Mihály admirális halálának 250 éves fordulójára) tekintettel — a gályarabjaink hitvalló szenvedéseiben és dicsőséges szabadulásában megnyilvánult nagy kegyelemről, valamint a hittestvéri szeretetnek és áldozatkészségnek nemzeteket egybekapcsoló erejéről.

A nagytiszteletű Esperes urakat pedig felhívom, hogy legközelebbi canonica visitatiójuk alkalmával e megemlékezés megtörténtét gyülekezeteinként kérjék számon.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1926 november 27.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

Az esztári református egyház pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett leánytanítói állásra. Javadalom: 1. Természetbeni lakás melléképületekkel s házi kerttel. 2. 15 kat. hold. 448 öl szántóföld egy tagban, melynek adóját az egyház fizeti. 3. 1 és fél öl kemény tűzifa az egyház által beszállítva. Helyi javadalom 22 értékegységnek számítatik, a többi államségély. Tanítói lakon eszközölt beruházások megváltása 120 pengő.

Kötelessége a presbiterium által kijelölt osztályok — jelenleg a III—IV. leányosztály — vezetése és az ismétlő leányiskolások tanítása. Lelkészeknek belmissziói munkában segédkezés. Lelkész és orgonistakántor akadályoztatása esetén azoknak helyettesítése. B) listások s menekültek előnyben. Személyesen megjelenők utiköltségre igényt nem tarthatnak. Kommun és megszállás alatti magtartás igazolandó. Pá-

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:
13-35.

25—52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:
13-35.

MAGYAR RUHAIPAR
DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN
PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

lyázati kérvények visszaküldésére megfelelő bélyeget kell mellékelni. Állás megerősítés után elfoglalandó.

Kellően felszerelt kérvények a református lelkész hivatal címére: Esztár, Bihar m., küldendők 1926 december 24-ig.

A presbiterium.

Pályázati hirdetés.

A mezőtúri református egyház pályázatot hirdet egy tanítónői állásra. Fizetése, lakbéré törvényszerű. Kötelessége: egy, esetleg több osztály vezetése, belmissziói munka.

Okmányokkal (oklevél, nem ref. képzőben végzeteknél vallástani képesítő, keresztlevél, esetleg megerősített összes működés, — kommunalatti magatartást igazoló, — legújabb keletű orvosi bizonyítványok) felszerelt kérvények Marjay Károly isk-széki elnökhöz küldendők megjelenés után 8 napon belül.

Menekült, B) listások előnyben.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

ügys mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállítmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

34—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztalagoknak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi E nőkséggel történő megállapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Debreczeni István

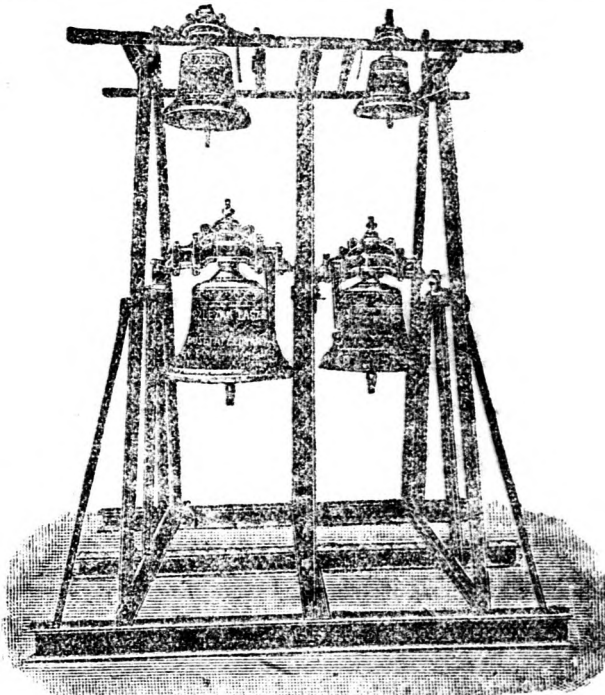
órás-mester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓRHAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gép-ipari kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevélével kitüntetve és az 1926. évi kézműipari kiállítás a m. kir. kormány által díszoklevéllel kitüntetve.

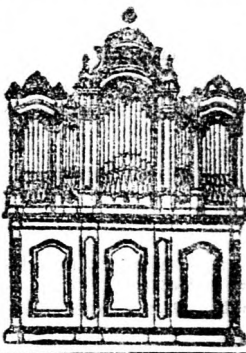
FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokát,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Arjegyék esküszövegét díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

**VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.**

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

1—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK**IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF****papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SAJÁT HÁZ)**Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.**Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.**Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon
és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló
ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s. lelkészünket, ki
ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy
mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy
papi palástartal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból
értesültünk, hogy uraságod ref. papi díszruhák és palástok
szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta
ki. Ezért felkérlek, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával
értesíteni, körülbelül 100 korona elegendő volna-e
egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figye-
lembe venni, hogy a palástartal egy jeles képzettségű, nemes
ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajt-
juk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy
magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy
az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint
kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözlettel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított
palástartal ifjú lelkészünknek nagy örömet szereztek.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.

Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készít-
tettem és azzal meg vagyok elégedve.
Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Erőss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó**összes vasárú**

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT

egyházi-, irodalmi

könyvujdonságok:

Czegléd Sándor: Sylvester bibliai kézi- könyve	K 30,000.—
Czegléd Sándorné: Szent fogadástétel (Konfirmációi emlék)	4,500.—
Czegléd Sándor: Követlek uram	6,000.—
Gyűlvézi István: Én vagyok az út (Egy- házi beszédek)	18,000.—
Hastings: A mintakép	50,000.—
Herpay Gábor dr.: Nemes családok Hajdú- vármegyében	100,000.—
I Fioretti di San Francesco: Assisi szent Ferenc kis virágos kertje. (For- dította: Tormay Cecilia)	22,500.—
Kesztyűsné Balogh Margit: Te benned bízunk (Történelmi kis regény	6,000.—
Kesztyűsné Balogh Margit: Lélekrablás	3,000.—
Kováts Tibor tanár: Karénekeskönyv (Zsoltárok és dicséretes a magyar református egyházi énekek szá- mára)	45,000.—
Makkai Sándor: Aratás (Előadások, Ecc- lesia, Militans Beszédek, Feltáma- dunk. Művészet és Irodalom)	85,000.—
Ravasz László: Emberélet útjának felén	125,000.—
Révész Imre: Mennyei nász-dal	25,000.—
Szabó Dezső: A magyar protestánsizmus problémái	12,500.—
Uray Sándor: Lelkeszi szolgálati napló (Minden református lelkésznek né- külözhetetlen)	50,000.—
Vásárhelyi János: Megvigasztaltatva— vigasztalni	87,500.—
Vass Vince: Baptisták, Nazarénusok, Methodisták, Üdvhadserég, Adven- tisták, Nemzetközi Bibliatanulók	18,000.—
Vass Vince: Jókai kálvinizmusa	5,000.—
Záborszky János: Bibliaolvasó kalauz (Nyolc hétre napi jegyzetekkel)	4,800.—

MÉLIUSZ KIS KÖNYVTÁRA. Szerkeszti Uray Sándor.

A 10 füzet együtt 45.000 korona.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”könyv-, papír-, írószerszám- és
zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

◊ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedíálunk. ◊

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda vállalata.